

FONDSTYRNINGSRAPPORT

Första AP-fondens styrelse har valt att publicera en fondstyrningsrapport för att ge information om styrelsens och fondens arbete med styrning och riskhantering. Grunden för fondens företagskultur är Första AP-fondens värdegrund med dess kärnvärden – professionalism, engagemang och långsiktighet.

På uppdrag av fondens styrelse har fondstyrningsrapportens första del (sid 36–39) granskats av fondens revisorer och deras granskningsyttrande återfinns på sid 40. Styrelsens rapport om och riskhantering har inte granskats av revisorerna.

Första AP-fonden är en statlig myndighet med uppdrag att förvalta kapital i det svenska inkomstpensions-systemet. AP-fonderna är mer självständiga än de flesta svenska myndigheter eftersom verksamheten endast regleras i lagen om allmänna pensionsfonder² (AP-fondslagen) och inte i föreskrifter eller regleringsbrev. Som statlig myndighet påverkas Första AP-fonden också av andra lagar.³

På regeringens uppdrag utvärderas samtliga AP-fonders verksamhet varje år. Redovisningen av utvärderingen sker i en skrivelse till riksdagen som presenteras i maj året efter granskningsperioden. Regeringens skrivelse 2013/14:130 redovisar utvärderingen fram till och med 2013.

Första AP-fonden tillämpar frivilligt Svensk kod för bolagsstyrning i de delar det är möjligt. En del i detta är att publicera denna fondstyrningsrapport. Kodens regler är inte tillämpliga i alla delar eftersom Första AP-fonden är en statlig myndighet. I tabellen redovisas de regler som fonden inte följer med förklaringar till detta. Alla övriga kodregler följs.

Styrelsen

Första AP-fondens styrelse har det fulla ansvaret för fondens verksamhet och svarar för fondens organisation och förvaltningen av fondens medel. Styrelsens arbete regleras i AP-fondslagen.

Första AP-fondens styrelse består av nio ledamöter som samtliga utses av regeringen. Två av ledamöterna utses efter förslag från organisationer som företräder arbetstagarintressen och två har utsetts efter förslag av organisationer som företräder arbetsgivarintressen. Regeringen utser tillika ordförande och vice ordförande bland de ledamöter som inte föreslagits av arbetsmarknadens parter. Samtliga ledamöter, inklusive ordföranden är oberoende i förhållande till fonden. Fondens vd är inte ledamot av styrelsen. Regeringen utser också fondens externa revisorer.

I maj 2014 fattade regeringen beslut om omval av samtliga ledamöter i Första AP-fondens styrelse. I januari 2015 beslutade regeringen att utse Anna Hesselman till ny styrelseledamot. Hon efterträdde Christina Lindenius. I samband med att ny ledamot utses anordnar fonden en särskild genomgång för denne av fondens verksamhet. Ledamöternas förordnande gäller till dess att fondens balans- och resultaträkningar för 2014 har fastställts. Arvodet och andra ersättningar till styrelseledamöterna bestäms av regeringen. Helärsersättning uppgår till 100 000 kronor till styrelsens ordförande, 75 000 kronor till vice ordförande och 50 000 kronor till övriga ledamöter. Till detta kommer en möjlighet att arvoda utskottsarbete med sammanlagt 100 000 kronor. Styrelsen har beslutat att arvoda varje ledamot i styrelsens revisionsutskott och ersättningsutskott med en ersättning på 20 000 respektive 13 000 kronor per år. För mer information om arvodering av styrelseledamöter se not 5. En närmare presentation av styrelsens ledamöter per 31 december 2014 finns på sid 43.

Regel	Avvikelse	Förklaring
Avsnitt 1	Första AP-fonden har ingen bolagsstämma	Fondens styrelseledamöter utses av Regeringen. Fonden har därför varken bolagsstämma eller valberedning.
Avsnitt 2	Första AP-fonden har ingen valberedning	Fondens styrelseledamöter utses av Regeringen. Fonden har därför varken bolagsstämma eller valberedning.
7.6	Fondens halvårsrapport granskas inte av revisorerna	AP-fonder redovisar resultaten för hel- respektive halvår. Halvårsredovisningen, som inte påverkar pensionsystemet, granskas inte av kostnadsskäl.
10.2 p1	Fonden redovisar inte valberedningens sammansättning	Fondens styrelseledamöter utses av Regeringen och har därför ingen valberedning.

2) Lag (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder)

3) Exempelvis Lag (2007:1091) om offentlig upphandling, Offentlighets- och sekretesslag (2009:400), Lag (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument och Mutbrottslagstiftning i 10 Kap. Brottsbalken. Dessutom påverkar Lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension fondens verksamhet.

	Utsedd på förslag av	Närvaro styrelsemöten	Revisionsutskott (närvaro)	Ersättningsutskott (närvaro)
Urban Karlström (ordf.)		6/6		Ordförande (2/2)
Annika Sundén (vice ordf.)		6/6	Ordförande (3/3)	
Göran Arrius	Saco	6/6		Ledamot (2/2)
Ulf Axelson		5/6		
Anders Knappe	SKL	4/6		Ledamot (2/2)
Christina Lindenius		5/6	Ledamot (3/3)	
Per Nordberg	Svenskt Näringsliv	6/6	Ledamot (2/3)	
Ola Pettersson	LO	5/6		
Eva Redhe Ridderstad		5/6		
Total närvaro		89%	89%	100%

Styrelsens arbete

Styrelsen fastställer årligen mål och riktlinjer för placementsverksamheten, fondens riskhanteringsplan, ägarpolicy, affärsplan och budget i enlighet med de krav som ställs i AP-fondslagen. Utöver detta beslutar styrelsen om operationaliseringen av uppdraget i fondens strategi och ett antal styrdokument där de viktigaste är värdegrund och etikpolicy, policy för ersättning till ledande befattningshavare och regler för anställdas handel med finansiella instrument.

Styrelsen utser fondens vd och delegerar ansvaret för den löpande förvaltningen till denne. Styrelsen har beslutat om en arbetsordning för sitt eget arbete. Varje styrelsemöte protokollförs. Under 2014 sammanträdde styrelsen sex gånger. Under året har styrelsen behandlat förvaltningsresultat, kostnader, ägarfrågor, affärsplan och budget med mera. Utöver de ordinarie sammanträdena har styrelsen också vid ett seminarium diskuterat fondens uppdrag, strategi och mål inför kommande beslut. Närvaron vid styrelsemötena har i genomsnitt varit 89 procent (se tabell). Redovisning av den löpande kapitalförvaltningen och riskrapportering har varit stående punkter på dagordningen. Vid styrelsens sammanträden deltar, förutom styrelsens ledamöter, fondens vd och styrelsens sekreterare som under 2014 varit chefen för Affärsstöd. Annan personal från fonden kan också delta som experter eller föredragande. Även externa talare bjuds in till styrelsemötena vid behov. Fondens externa revisorer rapporterar till styrelsen minst en gång per år. Vid dessa tillfällen finns tid för diskussioner mellan styrelsen och revisorerna utan att personal från fonden närvarar. Fondens revisorer deltog under 2014 vid ett av styrelsemötena.

Styrelsens ordförande leder arbetet i styrelsen och följer upp att styrelsens beslut genomförs. Styrelsens ordförande genomför varje år en utvärdering av styrelsens arbete. Utvärderingen används sedan för att förbättra arbetet i styrelsen och dess utskott samt ledningens förberedande arbete inför styrelsemötena. De huvudsakliga resultaten av utvärderingen presente-

ras för finansdepartementet. Styrelsen utvärderar vd:s arbete kontinuerligt. Vid minst ett styrelsesammanträde diskuteras utvärderingen utan att någon anställd på fonden deltar.

Styrelsen har inom sig utsett två utskott, ett revisionsutskott och ett ersättningsutskott. Båda utskotten är beredande och styrelsen har behållit beslutsrätten i samtliga frågor som behandlas i utskotten. Varje utskottsmöte protokollförs och återrapporteras till styrelsen på nästkommande styrelsemöte. Styrelsen beslutar årligen om eventuella revideringar av arbetsordningen för styrelsen som helhet och för de båda utskotten. Styrelsen beslutar också om instruktioner till vd årligen.

Revisionsutskottet bereder styrelsens arbete i frågor rörande intern kontroll, operativa risker, finansiell rapportering och revision. Under 2014 bestod revisionsutskottet av Annika Sundén (ordförande i utskottet), Christina Lindenius och Per Nordberg och utskottet sammanträdde tre gånger. Närvaron på revisionsutskottets möten var 89 procent. Fondens revisorer deltog 2014 på revisionsutskottets samtliga möten. Fondens compliance officer och cheferna för Affärsstöd respektive Back-office och ekonomi adjungeras till möten i revisionsutskottet.

Ersättningsutskottet bereder styrelsens arbete i frågor rörande ersättningsfrågor. Under 2014 bestod utskottet av styrelsens ordförande Urban Karlström (ordförande i utskottet), Göran Arrius och Anders Knappe. Utskottet har sammanträtt två gånger under året. Närvaron på ersättningsutskottets möten var 100 procent. Fondens vd är adjungerad till ersättningsutskottets möten utom då dennes ersättning diskuteras. Chefen HR adjungeras till möten i ersättningsutskottet.

I december 2014 beslutade styrelsen om att förändra målet för fondens avkastning. Från den 1 januari 2015 är fondens mål att avkastningen på den totala portföljen efter kostnader ska vara 4,0 procent reallt per år mätt över rullande tioårsperioder.

Fondledning

Första AP-fondens styrelse har delegerat ansvaret för den löpande verksamheten till fondens vd. Styrelsen beslutar om fondens långsiktiga riskpreferens vilket manifesteras i en övergripande tillgångsallokering. För att kunna implementera fondens investeringsfilosofi ges vd mandat att avvika från den övergripande tillgångsallokeringen inom specificerade ramar.

Till stöd för vd i beslut som rör den löpande verksamheten har vd tillsatt en ledningsgrupp där cheferna för kapitalförvaltning, avdelningen för affärsstöd och riskkontroll, HR samt chefen för kommunikation och ägarstyrning ingår.

Fondens vd är styrelseledamot i två av fondens delägda fastighetsbolag. Utöver detta har han inga styrelseuppdrag. Styrelsens ordförande godkänner eventuella uppdrag utanför fonden.

Ersättningar

Första AP-fondens styrelse fastställer årligen en policy för ersättning till ledande befattningshavare (publicerad på ap1.se). Fondens policy bygger på de riktlinjer som regeringen beslutade den 20 april 2009. Av policyn framgår att den sammanlagda ersättningen för varje person ska vara rimlig, väl avvägd och präglad av måttfullhet. Ersättningsnivån ska vara marknadsmässig och konkurrenskraftig jämfört med den arbetsmarknad som befattningshavaren befinner sig inom, utan att för den skull vara löneledande. Fondens anställda har inte rörlig ersättning. Första AP-fonden har dessutom en med Andra, Tredje, Fjärde, Sjätte och Sjunde AP-fonderna gemensam policy för ersättningar, personalförmåner, representation och tjänsteresor. Den finns publicerad på ap1.se.

Ersättning till vd beslutas av styrelsen och utgörs av fast lön samt avgiftsbestämd pensionsavsättning motsvarande 30 procent på utgående lön. För den del av ersättningen som ger allmän pensionsrätt reduceras pensionspremien till 11,5 procent. Ersättningen till ledande befattningshavare i Första AP-fonden fastställs av vd efter en väl definierad process som involverar styrelsen och dess ersättningsutskott. Första AP-fonden följer samtliga punkter (9.1–9.9) gällande ersättningar till ledande befattningshavare i Svensk kod för bolagsstyrning.

Under vart och ett av de senaste fyra åren har fondens genomsnittliga löneökning varit låga. De har i genomsnitt varit 2,0 procent vilket är under motsvarande ökning på både jämförbar marknad och inom statsförvaltningen. Se vidare i not 5 för information om ersättningar till ledningsgruppen som betalats 2014. Fonden låter årligen göra ersättningsjämförelser med relevanta delar av arbetsmarknaden som underlag för uppföljningen av ersättningar till fondens anställda, så har också skett 2014. Styrelsen bedömer att ersättningsnivåerna är marknadsmässiga, konkurrenskraftiga,

rimliga och ändamålsenliga utan att vara löneledande vad gäller vd, ledande befattningshavare och övriga anställda. Styrelsen konstaterar att fonden följer både den av styrelsen beslutade ersättningspolicyn och regeringens Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i AP-fonderna. Ett fåtal äldre anställningsavtal har en uppsägningstid som överstiger sex månader. Styrelsen har dock beslutat att dessa avtal inte ska omförhandlas då det skulle innebära ökade kostnader för fonden utan att några väsentliga förbättringar i avtalen uppnås.

I jämförelse med de andra aktörerna i studien ligger ersättningen till fondens anställda i några enskilda fall över medianen för respektive befattning. Styrelsens analys visar dessutom att det finns två anledningar till att fondens ersättningar ligger högre än i jämförelsegrupperna:

- **Medarbetare med spetskompetens:** Första AP-fonden är en liten kunskapsintensiv organisation som har en uttalad strategi att anställa och behålla medarbetare med spetskompetens inom specifika områden.
- **Ingen rörlig ersättning:** Fondens anställda erbjuds endast fast ersättning. Många av de kompetenser som fonden efterfrågar erbjuds rörlig ersättning hos andra arbetsgivare. För att attrahera och behålla medarbetare erbjuder fonden därför högre fasta ersättningar. Att Första AP-fonden inte betalar rörliga ersättningar när andra aktörer i studien gör det medför svårigheter att tolka den jämförande statistiken. I tider då resultatberoende rörliga ersättningar är lägre kan Första AP-fondens ersättningar därför bli högre än genomsnittet för jämförbara kompetenser. I tider med goda resultat i finansbranschen blir fondens ersättningar istället lägre än genomsnittet för jämförbara kompetenser.

Därmed ligger fondens ersättningar inom ett spann som kan betraktas som marknadsmässigt.

Revisorerna granskar att fondens policy för ersättning till ledande befattningshavare, regeringens riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i AP-fonderna samt den med övriga AP-fonder gemensamma policyn följs. Inga avvikelser från dessa har noterats.

Första AP-fonden investerar i olika fastighetsmarknader via bolag där fonden har en betydande röstandel. Det gäller i dagsläget Vasakronan, Cityhold och Willhem. Fonden har utfärdat ägardirektiv som bland annat berör ersättningsfrågor för dessa bolag. Direktiven är publicerade på ap1.se.

Intressekonflikter

Som oberoende statlig pensionsfond är risken för att Första AP-fonden råkar ut för intressekonflikter mindre än för många andra kapitalförvaltare. Fonden har inga sedvanliga kundrelationer och ingår inte i någon ägarsfär. Fonden ska inte ta näringspolitiska eller ekonomisk-politiska hänsyn.

Första AP-fonden använder en process i tre steg för att hantera eventuella intressekonflikter. Det första steget är att i förväg identifiera möjliga intressekonflikter. I ett andra steg hanteras uppkomna intressekonflikter genom att vd beslutar om fondens agerande i det enskilda fallet. I intressekonflikter av särskild vikt sker samråd med styrelsens ordförande. Uppkomna intressekonflikter rapporteras till styrelsen och publiceras i efterhand på fondens hemsida. Under 2014 har inga intressekonflikter uppstått.

Intern kontroll

Styrelsen är ansvarig för fondens styrning och riskhantering. I fondens riskhanteringsplan har styrelsen fastslagit riktlinjer och ramar för fondens övergripande ansvarsfördelning, risker, risklimiters och rutiner för uppföljning och kontroll av efterlevnaden av regler och riktlinjer. Riskhanteringsplanen har under 2014 omarbetats, dels för att anpassas till Finansinspektionens nya riktlinjer, dels för att ersätta detaljstyrande regler med styrning via utarbetade processer. På sid 38–39 återfinns styrelsens rapport om riskhantering. Riskhanteringsplanen för 2015 publiceras på ap1.se.

Oberoende granskning

Styrelsen beslutade i december 2014 att fonden ska införa en oberoende granskning. Upphandling av tjänsten kommer att genomföras under 2015.

Extern revision

Första AP-fondens revisorer utses av regeringen. Nu gällande förordnande, som delas av Jan Birgeron och Peter Strandh, båda från Ernst & Young, trädde i kraft den 22 maj 2013. Uppdraget gäller intill dess att fondens resultat- och balansräkning för 2014 fastställs.

Jan Birgeron är utsedd av regeringen som samordningsansvarig för granskning av samtliga AP-fonder. Revisorerna är även förordnade som revisorer i Andra, Tredje, Fjärde och Sjunde AP-fonderna. Revisorerna rapporterar direkt till styrelsen i en skriftlig revisionsrapport och genom en muntlig presentation. Revisorerna deltar vid minst ett styrelsemöte per år. Därutöver hålls regelbundna möten med revisionsutskottet. Revisorerna avger en revisionsberättelse över sin granskning. Revisorerna lämnar årligen även en muntlig rapport till Finansdepartementet. I revisorernas uppdrag ingår granskning av den löpande verksamheten, förvaltningen, årsboks slutet samt årsredovisningen. Revisorerna uttalar sig om räkenskapshandlingar och förvaltning på grundval av sin revision. I uppdraget ingår också att granska att Första AP-fonden följer de av fonderna fastställda redovisnings- och värderingsprinciper samt att upprättade räkenskapshandlingar ger en rättvisande bild av verksamheten. Utöver normal revision ska AP-fondernas revisorer till revisionsberättelsen foga ett skriftligt och undertecknat yttrande avseende om de anser att de riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som har gällt för räkenskapsåret har följts eller inte. Från och med 2014 granskar revisorerna också fondstyrningsrapporten.

REVISORS YTTRANDE OM FONDSTYRNINGSRAPPORTEN

För Första AP-fonden, org.nr 802005-7538.

Det är styrelsen som har ansvaret för fondstyrningsrapporten för 2014 på sidorna 36–39 och för att den är upprättad i enlighet med Svensk kod för bolagsstyrning och Lagen om allmänna pensionsfonder i tillämpliga delar.

Vi har läst fondstyrningsrapporten och baserat på denna läsning och vår kunskap om fonden anser vi att vi har tillräcklig grund för våra uttalanden. Detta innebär att vår genomgång av fondstyrningsrapporten har en annan

inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har.

Vi anser att en fondstyrningsrapport har upprättats utifrån tillämpliga delar av Svensk kod för bolagsstyrning och Lagen om allmänna pensionsfonder och att den är förenlig med årsredovisningen på sidorna 16–34.

Stockholm den 19 februari 2015

Jan Birgerson
Auktoriserad revisor
Förordnad av regeringen

Peter Strandh
Auktoriserad revisor
Förordnad av regeringen